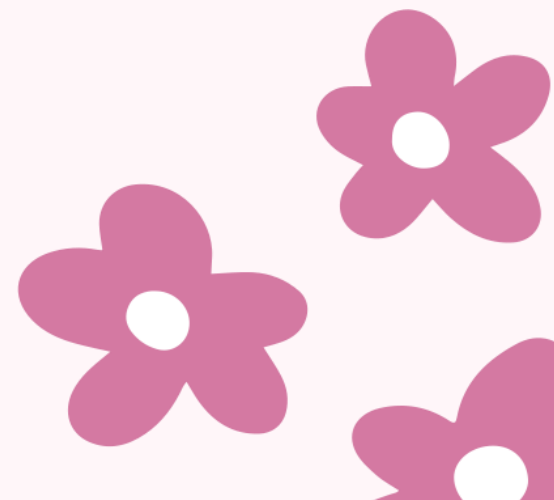
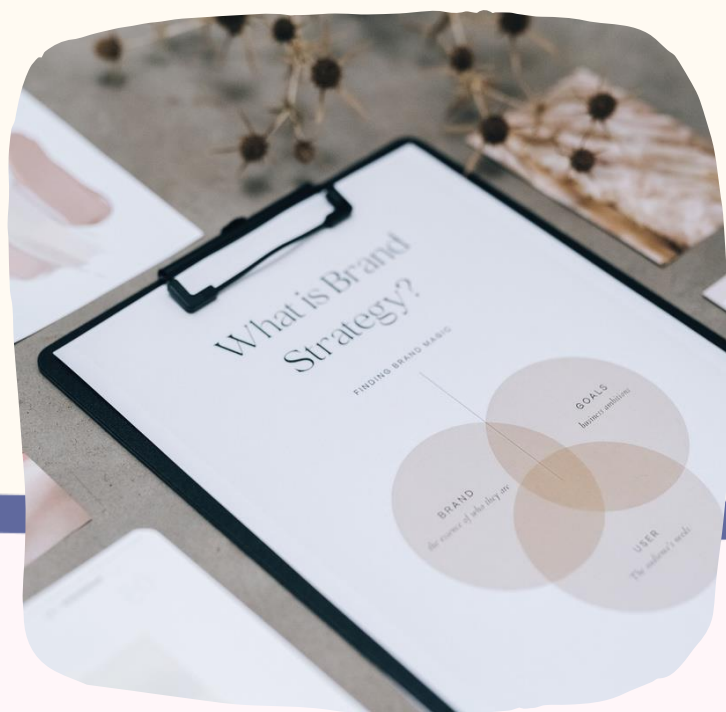
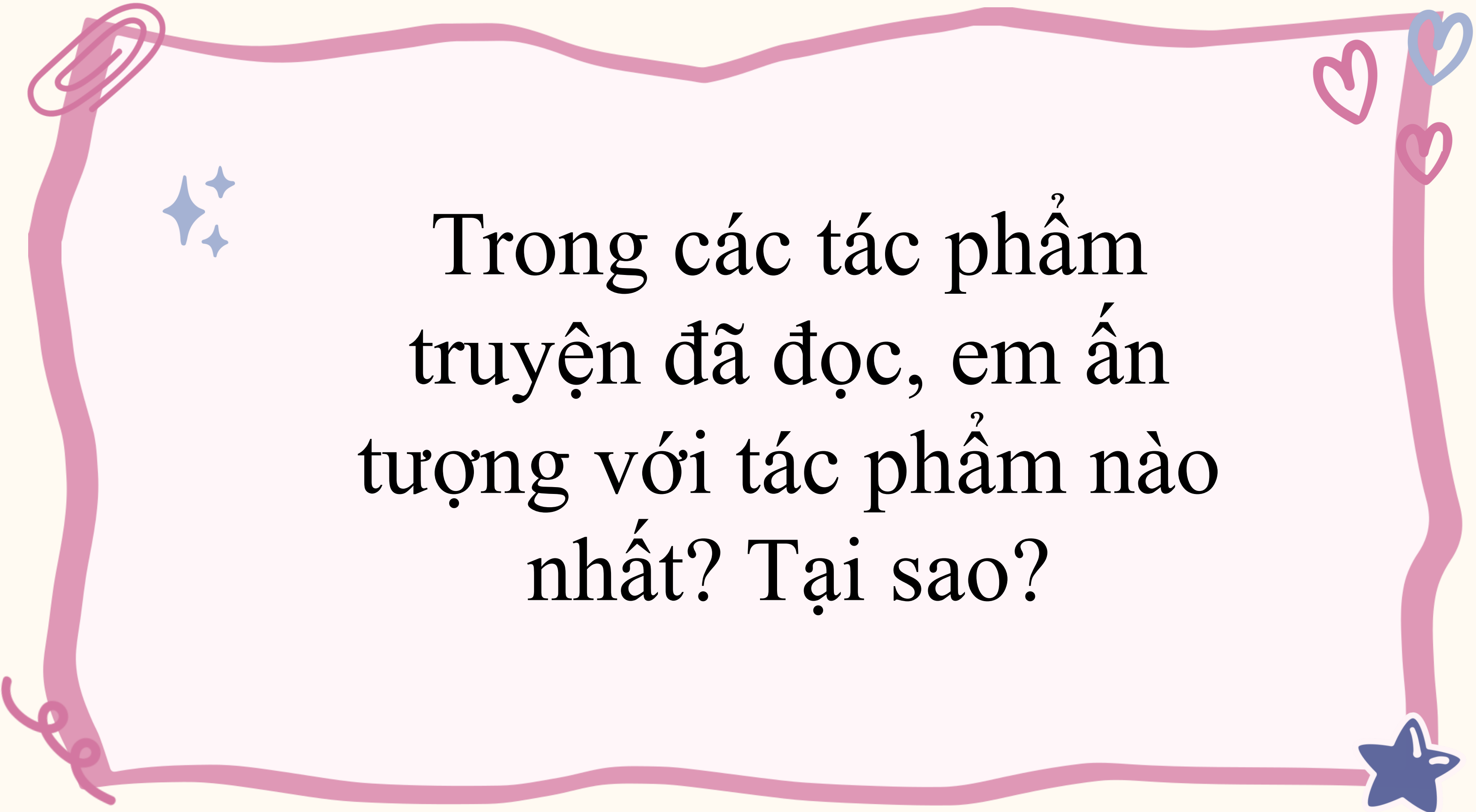

Phân tích một tác phẩm truyện

HOẠT ĐỘNG 1 KHỞI ĐỘNG

Trong các tác phẩm
truyện đã đọc, em ấn
tượng với tác phẩm nào
nhất? Tại sao?

Nội dung truyện

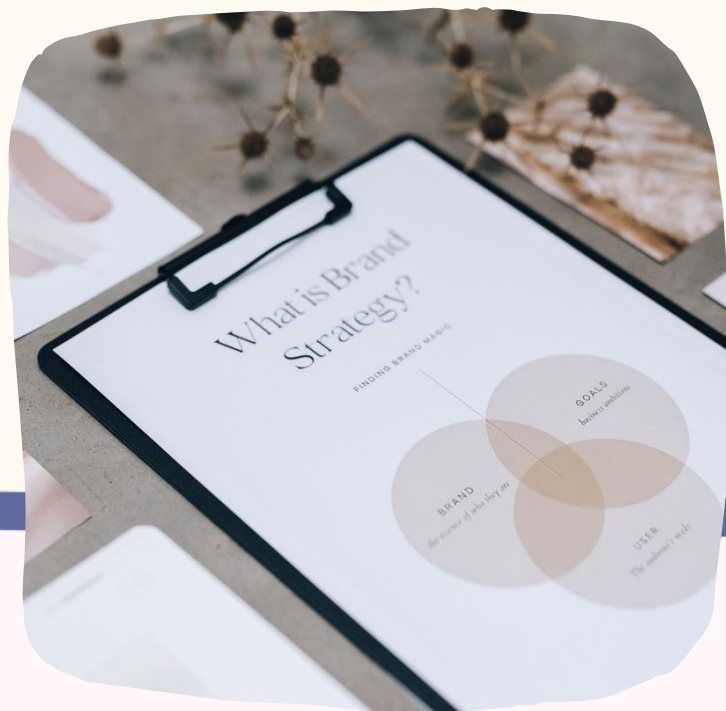
Đề tài, cốt truyện

Nhân vật

Nghệ thuật xây dựng truyện...

HOẠT ĐỘNG 2

HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

1. Định hướng

1. 1. Khái niệm

- Phân tích một tác phẩm truyện là **kiểu bài nghị luận văn học** mà trong đó, người viết **dùng lí lẽ và bằng chứng** để làm rõ một số **đặc điểm về nội dung và nghệ thuật** của tác phẩm.

- Đề viết bài văn phân tích một tác phẩm truyện cần phải

Nêu được chủ đề

Từ đó, nêu được những nhận xét, đánh giá về những nét đặc sắc này.

Dẫn ra và phân tích được tác dụng của một số đặc sắc về hình thức nghệ thuật được dùng trong tác phẩm.

1. 2. Yêu cầu đối với bài văn phân tích một tác phẩm truyện

PHT số 01: Yêu cầu đối với bài văn phân tích một tác phẩm truyện

Xác định thể loại văn bản cần viết.
Phạm vi cần phân tích ở dạng bài một tác phẩm truyện là những phương diện nào của tác phẩm.
Các bước thực hiện khi viết là gì?
Yêu cầu về bằng chứng và lí lẽ trong bài viết cần như thế nào?
Ngoài nghị luận, người viết có cần kết hợp các yếu tố nào khác không?
Bố cục, lời văn cần đảm bảo yêu cầu gì?

Kiểu bài: nghị luận về tác phẩm truyện.

Phạm vi phân tích:

- + Nhận xét, đánh giá về tác phẩm phải bám sát nội dung và hình thức của tác phẩm.
- + Phải bám sát cốt truyện, chủ đề, nhân vật, những nét đặc sắc về nghệ thuật trong tác phẩm.

- Các bước thực hiện:

+ Trước khi viết, cần tìm ý, lập dàn ý.

+ Căn cứ vào đề bài để xác định cách tìm ý cho phù hợp.

Các nhận xét, đánh giá phải rõ ràng, đúng đắn, có lí lẽ và bằng chứng thuyết phục.

Để bài viết thuyết phục, cần kết hợp các yếu tố tự sự, biểu cảm, miêu tả trong quá trình nghị luận.

Bài văn cần có bố cục mạch lạc, lời văn chuẩn xác, gợi cảm.

2. Đọc và phân tích bài viết tham khảo

Bài viết tham khảo:

Bức tranh của em gái tôi -

Lời tự thú chân thành

WORK
EXPERIENCE

PHIẾU HT 01: Phân tích bài viết tham khảo

- *Chỉ ra bố cục của bài viết tham khảo.*
 - *Phần Mở bài nêu những nội dung gì?*
 - *Phần Thân bài triển khai như thế nào?*
 - *Phần Kết bài khẳng định điều gì?*
-
-
-
-

Mở bài

- Giới thiệu ngắn gọn tác giả, tác phẩm
- Nêu ý kiến khái quát về tác phẩm

Thân bài

- Nêu ngắn gọn nội dung chính và chủ đề của tác phẩm (đoạn văn 2,3,4)
- Phân tích nhân vật: Kiều Phương, nhân vật “tôi”
- Phân tích tác dụng của đặc sắc nghệ thuật của truyện là ngôi kể thứ nhất- đoạn 10,11.

Kết bài

Khẳng định tài năng, tâm huyết của
tác giả và ý nghĩa của tác phẩm
(đoạn cuối)

2. Thực hành

1.1. Thực hành viết theo các bước

✦ ĐỀ BÀI: Phân tích truyện ngắn “*Lão Hạc*” của Nam Cao.

a. Chuẩn bị

Xem lại nội dung đọc hiểu văn bản *Lão Hạc* của Nam Cao.

Nắm vững các thông tin liên quan (thể loại, chủ đề, các nhân vật cần chú ý và các nét đặc sắc nghệ thuật của truyện).

b. Tìm ý và lập dàn ý

Câu hỏi tìm ý	Trả lời
(1) Cốt truyện tác phẩm <i>Lão Hạc</i> của Nam Cao có gì đặc sắc?
(2) Chủ đề của truyện là gì? Ấn tượng chung của em sau khi đọc văn bản như thế nào?
(3) Nhân vật nào cần chú ý phân tích?
(4) Nét đặc sắc và tác dụng của một số yếu tố hình thức trong truyện là gì?	...
(5) Có thể rút ra những bài học nào từ văn bản truyện?
(6) Với em, điều gì sâu sắc và đáng nhớ nhất sau khi đọc truyện?

Câu hỏi tìm ý	Trả lời
(1) Cốt truyện tác phẩm <i>Lão Hạc</i> của Nam Cao có gì đặc sắc?	1. Cốt truyện độc đáo: từ những sự việc tưởng như vụn vặt, tác giả tạo nên sức hấp dẫn cho câu chuyện (từ việc làng mất vé sợi, lão Hạc bán chó, đến việc lão Hạc nhờ ông giáo coi sóc mảnh vườn, việc xin bả chó, và cuối cùng là cái chết thê thảm)
(2) Chủ đề của truyện là gì? Ấn tượng chung của em sau khi đọc văn bản như thế nào?	2. - Chủ đề của truyện: cuộc sống khốn khổ và nhân phẩm của người nông dân trước cách mạng tháng Tám 1945. - Ấn tượng chung của em về tác phẩm: Xúc động, xót xa trước số phận của người nông dân trong xã hội cũ; trân trọng, cảm phục trước vẻ đẹp cao quý của họ.

(3) Nhân vật nào cần chú ý phân tích?	3. Nhân vật cần chú ý phân tích: Lão Hạc, ông giáo
(4) Nét đặc sắc và tác dụng của một số yếu tố hình thức trong truyện là gì?	4. Nét đặc sắc và tác dụng của một số yếu tố hình thức trong truyện <ul style="list-style-type: none">- Xây dựng nhân vật sinh động, khắc họa tâm lí nhân vật tinh tế- Trần thuật bằng ngôi thứ nhất làm tăng tính khách quan, chân thực cho câu chuyện.- Kết hợp linh hoạt tự sự với một số phương thức biểu đạt khác. Nhiều đoạn văn mang tính triết lí về cuộc sống, con người <ul style="list-style-type: none">- Cốt truyện độc đáo, tình tiết đặc sắc, kết thúc bất ngờ, giàu ý nghĩa- Lời văn kể sinh động, chân thực, thay đổi theo diễn biến cốt truyện

(5) Có thể rút ra những **bài học** nào từ văn bản truyện?

5. Những bài học từ văn bản truyện Lão Hạc:

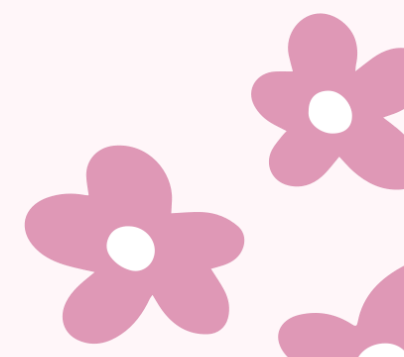
- Bài học về tình cảm cha con thiêng liêng, bất tử.
- Cần bồi đắp tâm hồn nhân cách của mình để nó thực sự trong sáng, và thuần khiết.
- Khi đánh giá, nhìn nhận về một con người ta không nên căn cứ vào những hành động bên ngoài của con người mà cần thấu hiểu, sự cảm nhận chân thành, sự yêu thương thật sự.

(6) Với em, điều gì **sâu sắc** và đáng nhớ nhất sau khi đọc truyện?

- Tác phẩm phản ánh chân thực và cảm động số phận đau thương của người nông dân trong xã hội cũ và ca ngợi cao quý của họ.
- Đồng thời tác giả gửi gắm tấm lòng yêu thương, trân trọng đối với người nông dân trong xã hội ấy.

Lập dàn ý

Mở bài	<ul style="list-style-type: none">Giới thiệu, tác giả, tác phẩmNhận xét chung về chủ đề và vài nét nghệ thuật đặc sắc của tác phẩm
Thân bài	<p>Nêu chủ đề và phân tích các biểu hiện làm rõ chủ đề của tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none">Phân tích đề tài và những nét đặc sắc của cốt truyện trong việc làm sáng tỏ chủ đề.Phân tích các nhân vật nhằm làm rõ chủ đề của truyện:<ul style="list-style-type: none">Nhân vật lão Hạc (các chi tiết về hoàn cảnh, việc làm, cử chỉ, lời nói...) trong mối quan hệ với các nhân vật khác: con trai, ông giáo, “cậu Vàng”,...Nhân vật ông giáo (Ông giáo là người thế nào, những chi tiết nào thể hiện điều đó?...)Phân tích tác dụng của các nét đặc sắc nghệ thuật trong truyện: nghệ thuật khắc họa đặc điểm tính cách nhân vật, bút pháp miêu tả (ngoại hình và nội tâm), lựa chọn chi tiết giàu ý nghĩa, lời văn giản dị, tự nhiên,...
Kết bài	Khái quát về giá trị nội dung và nghệ thuật của truyện. Nêu tác động của truyện đối với em.

Mở bài

- Nam Cao là nhà văn hiện thực xuất sắc, một nhà nhân đạo chủ nghĩa lớn trong nền văn học dân tộc. Trước cách mạng tháng Tám 1945, các sáng tác của nhà văn chủ yếu tập trung vào hai đề tài người nông dân và người trí thức bị đói nghèo vùi dập.
- Truyện ngắn “*Lão Hạc*” là tác phẩm tiêu biểu của nhà văn viết về người nông dân. Nhan đề “*Lão Hạc*” được đặt theo nhân vật chính của tác phẩm. Với ngòi bút khắc họa nhân vật tinh tế, cách kể chuyện đặc sắc, tình tiết hấp dẫn, truyện đã khắc họa cảm động về số phận đau khổ và phẩm chất cao đẹp của người nông dân trong xã hội cũ.

Thân bài

1. Luận điểm 1: Phân tích đề tài và những nét đặc sắc của cốt truyện trong việc làm sáng tỏ chủ đề.

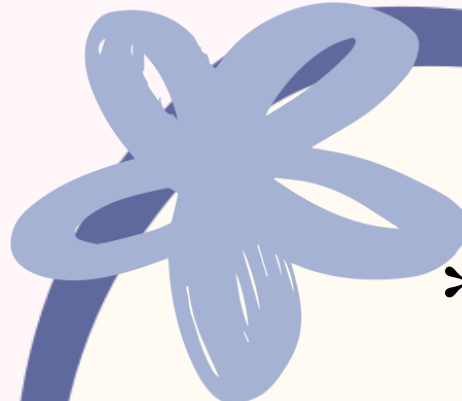
2. Luận điểm 2: Phân tích các nhân vật nhằm làm rõ chủ đề của truyện:

a. Nhân vật Lão Hạc là hình ảnh điển hình cho số phận của người nông dân trong xã hội cũ có cuộc đời đau khổ và phẩm chất vô cùng trong sáng, cao đẹp.

- Nỗi khổ về vật chất:

- Nỗi khổ về tinh thần:

* Lão Hạc là hiện thân cho số phận bi thảm của người nông dân trước cách mạng tháng Tám.

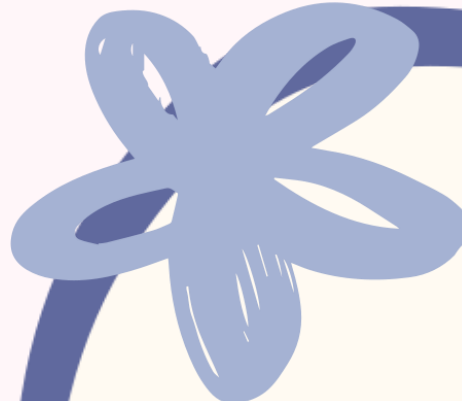

* Lão Hạc lại là người nông dân có bao phẩm chất tốt đẹp như hiền lành, chất phác, vị tha, nhân hậu, thương con vô bờ, có nhân cách sáng trong, lương thiện.

-
- Lão Hạc hiện lên là người giàu lòng nhân hậu, nghĩa tình.
 - Lão Hạc là người cha có tình thương con sâu nặng:
 - Lão Hạc là người giàu lòng tự trọng và nhân cách lương thiện, cao cả:
-
-
-

b. Nhân vật ông giáo

- Ông giáo là trí thức nghèo, sống mòn mỏi, bết tắc:
- Ông giáo là trí thức có trái tim nhân hậu, đáng quý:
- Ông giáo là người trí thức giàu lòng trắc ẩn, luôn sẵn sàng trở, thấu hiểu, đồng cảm với nỗi đau khổ của con người

Luận điểm 3: Phân tích tác dụng của các nét đặc sắc nghệ thuật trong truyện: nghệ thuật khắc họa đặc điểm tính cách nhân vật, bút pháp miêu tả (ngoại hình và nội tâm), lựa chọn chi tiết giàu ý nghĩa, lời văn giản dị, tự nhiên,...

-
- Tràn thuật bằng ngôi thứ nhất.
 - Kết hợp linh hoạt tự sự với một số phương thức biểu đạt khác.
 - Xây dựng nhân vật sinh động, khắc họa tâm lí nhân vật tinh tế.
 - Cốt truyện độc đáo
-
-
-

Kết bài

Khái quát về giá trị nội dung và nghệ thuật của truyện. Nêu tác động của truyện đối với em.

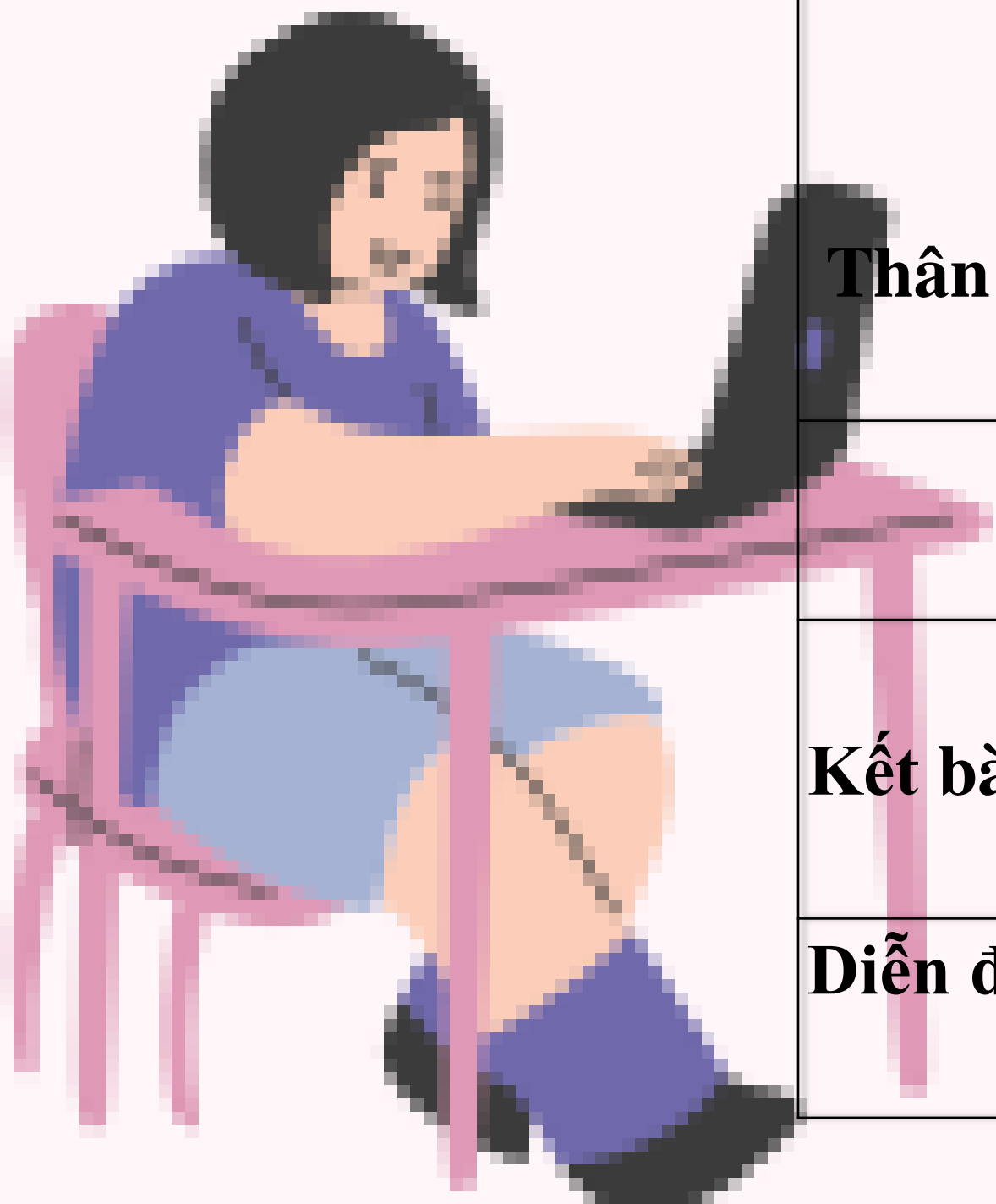
c. Hướng dẫn viết bài

- * Viết đoạn văn mở bài
- * Viết đoạn văn kết bài
- * Viết đoạn văn phát triển ý thân bài

Bảng kiểm đánh
giá kỹ năng viết bài

WORK
EXPERIENCE

TIÊU CHÍ		Đạt	Chưa đạt
Mở bài	Giới thiệu tác giả, tác phẩm (nếu có).		
	Nêu khái quát đặc sắc của tác phẩm (về chủ đề, hình thức nghệ thuật nổi bật của tác phẩm).		
Thân bài	- Nêu chủ đề tác phẩm.		
	- Phân tích các nhân vật làm rõ chủ đề tác phẩm.		
	- Nêu và phân tích tác dụng của các nét đặc sắc nghệ thuật trong tác phẩm.		
	Sử dụng các bằng chứng có trong tác phẩm.		
	Sử dụng các phương tiện để liên kết các luận điểm, lí lẽ, bằng chứng.		
Kết bài	Khẳng định lại thành công nổi bật của tác phẩm (chủ đề, hình thức nghệ thuật,...).		
	Nêu suy nghĩ, bài học, cảm xúc rút ra từ tác phẩm.		
Diễn đạt	Đảm bảo đúng chính tả, ngữ pháp, không mắc lỗi diễn đạt (dùng từ, đặt câu).		

d. Kiểm tra và chỉnh sửa

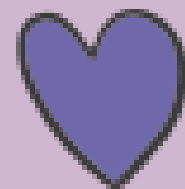
- Đọc lại bài viết, kiểm tra các ý đã đầy đủ và đúng trình tự được nêu ở dàn ý.

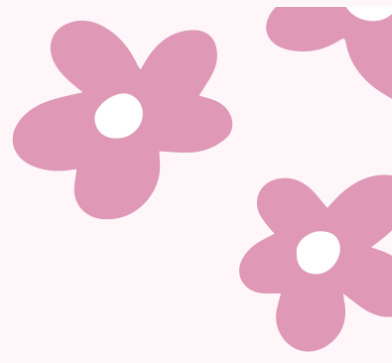
- Phát hiện sửa lỗi về viết:

+ Lỗi về ý: Thiếu ý (ý sơ sài, chưa nêu hết được những điều cần viết), ý lộn xộn (các ý không được sắp xếp theo một trình tự hợp lí), lạc ý (nêu các ý không liên quan đến nội dung bài yêu cầu), ý tản mạn (nêu các ý không tập trung vào nội dung chính của bài viết)

+ Lỗi về diễn đạt (dùng từ, viết câu), chính tả.

WORK
EXPERIENCE

PHIẾU KIỂM TRA, CHỈNH SỬA BÀI VIẾT

Nội dung lỗi cần sửa		Sửa lỗi
Phát hiện và sửa ý và trình tự triển khai ý	Trình tự triển khai ý	
	Các ý cần bổ sung	
Phát hiện sửa lỗi về ý	Thiếu ý	
	Sắp xếp lại ý lộn xộn	
	Sửa lại các ý lạc đề	
	Sửa lại các ý tản mạn	
Phát hiện sửa lỗi diễn đạt	Lỗi dùng từ	
	Lỗi viết câu	
Lỗi chính tả	Lỗi chính tả	

2.2. Rèn luyện kỹ năng phân tích tác dụng của yếu tố hình thức truyện

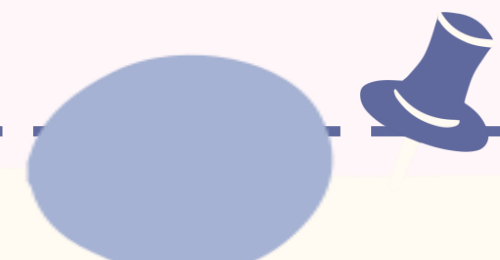
a. Cách thức

Hiểu một tác phẩm truyện không phải chỉ hiểu nội dung như chủ đề, tình cảm, thái độ của nhà văn... mà cần nhận biết và hiểu được các yếu tố hình thức và tác dụng của chúng trong việc biểu đạt nội dung.

Các yếu tố hình thức của truyện thường được chú ý phân tích là nghệ thuật xây dựng nhân vật, cốt truyện, ngôi kể, tình tiết, lời văn,...

Ví dụ: Đoạn văn đã phân tích nghệ thuật xây dựng nhân vật

Câu 1: thực hiện chức năng chuyển đoạn và liên kết.

Câu 2: Nêu yếu tố hình thức cần phân tích.

Câu 3: Xác định yếu tố hình thức cần phân tích: ngôn ngữ nhân vật.

Câu 4: Nêu bằng chứng tiêu biểu, xác thực để làm rõ cho các yếu tố.

Câu 5: Nhận xét về tác dụng của yếu tố hình thức vừa tìm hiểu

Câu 6: Diễn giải thêm tác dụng.

b. Bài tập

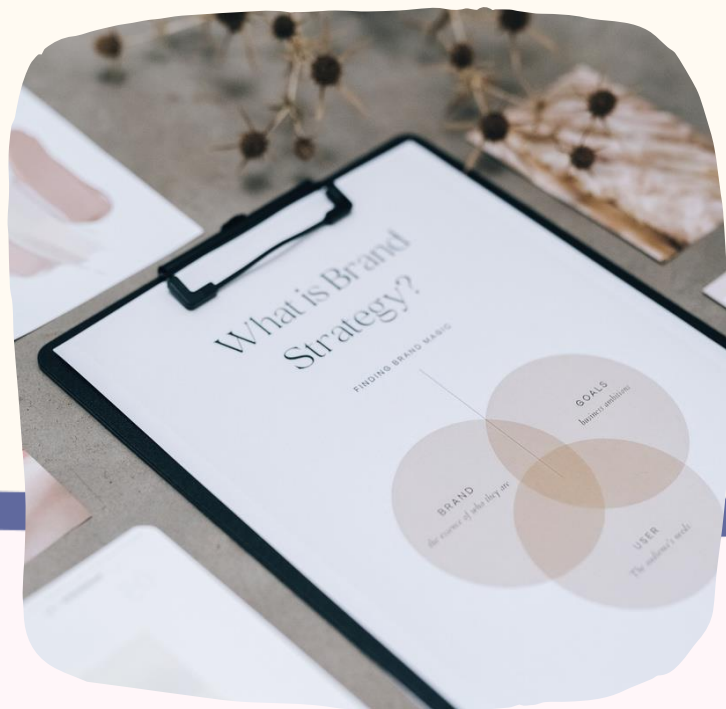

Viết đoạn văn phân tích tác dụng của cách kết thúc truyện *Lão Hạc* (Nam Cao).

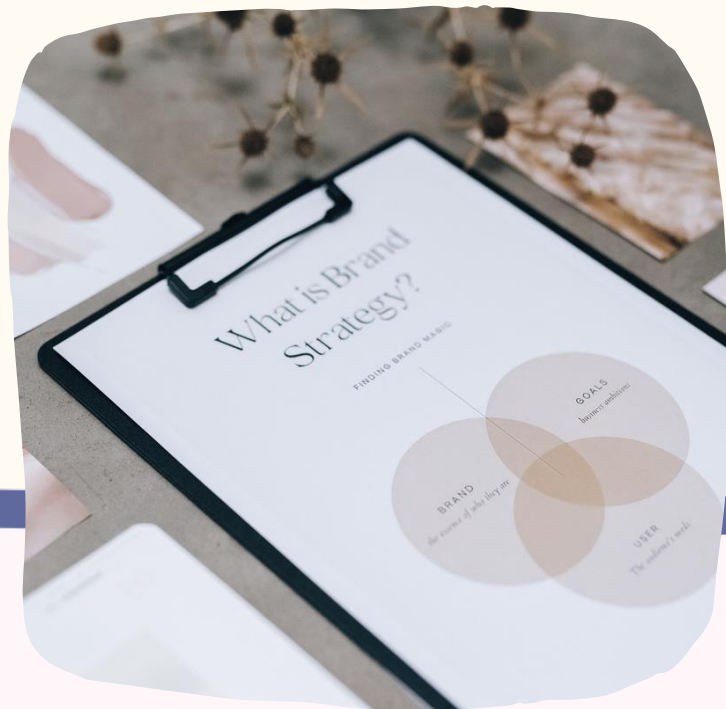

HOẠT ĐỘNG 3

LUYỆN TẬP

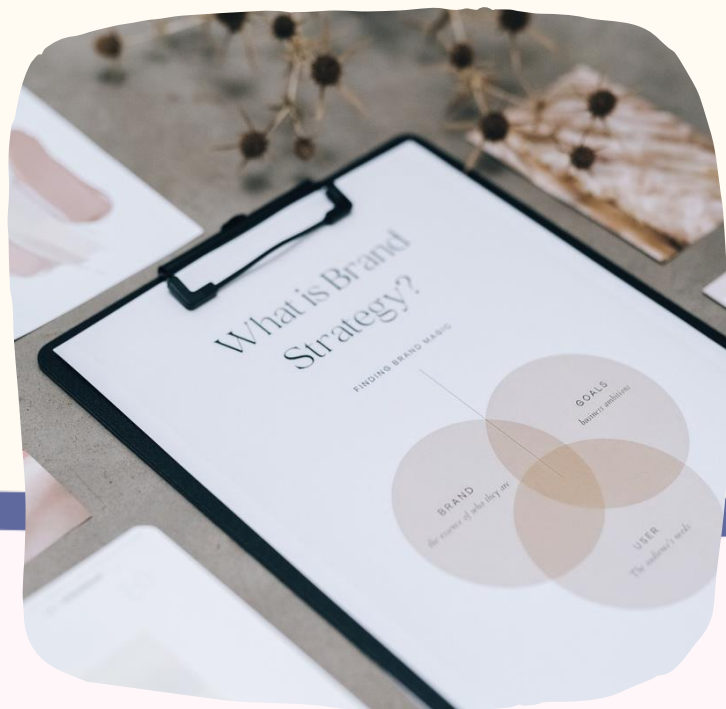
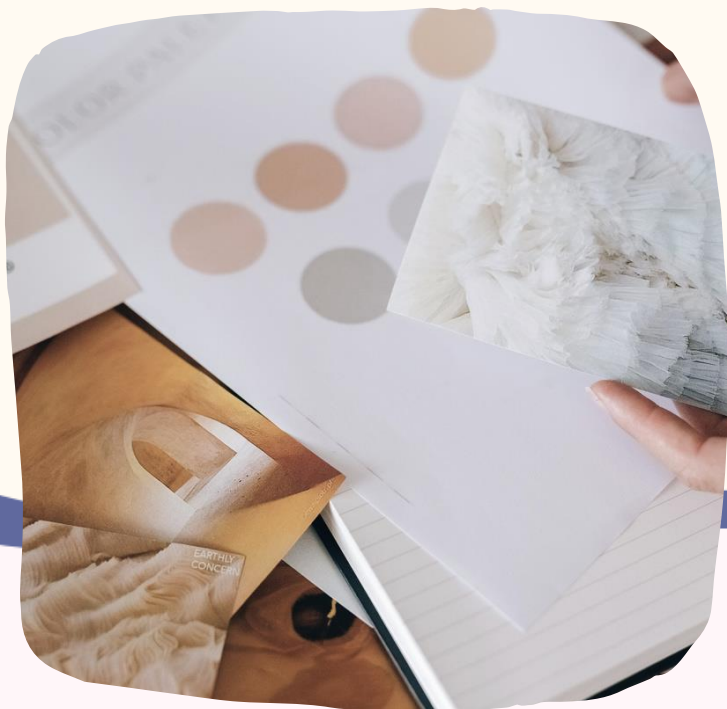

Bài văn của học sinh

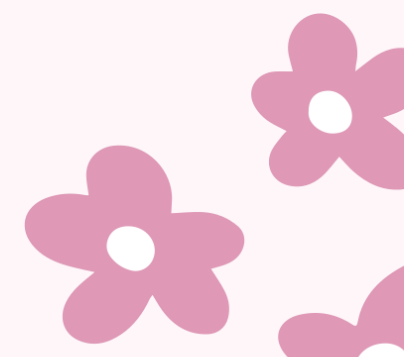
HOẠT ĐỘNG 4

VẬN DỤNG

Nhắc lại những yêu cầu của việc phân tích tác phẩm truyện mà em cần lưu ý nhớ kĩ để thực hiện các bài viết tiếp theo.

Các phần	Yêu cầu cụ thể
Mở bài	<p>- Giới thiệu tác giả, tác phẩm.</p> <p>- Nêu khái quát chủ đề và vài nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của tác phẩm.</p>
Thân bài	<p>- Nêu chủ đề và phân tích các biểu hiện làm rõ chủ đề của tác phẩm:</p> <p>Ý 1: Phân tích đề tài và những nét đặc sắc của cốt truyện trong việc làm sáng tỏ chủ đề.</p> <p>Ý 2: Phân tích các nhân vật nhằm làm rõ chủ đề của truyện:</p> <p>Ý 3: Phân tích tác dụng của các nét đặc sắc nghệ thuật trong truyện</p>
Kết bài	<p>Khái quát về giá trị nội dung và nghệ thuật của truyện. Nêu tác động của truyện đối với em.</p>

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Hoàn thiện lại bài viết theo bảng kiểm.
 - Chuẩn bị bài nói và nghe: Trình bày ý kiến về một vấn đề xã hội
-
-
-

KINFOLK

Thank you!!!

